

Bilaga

Rutiner för gravsättning inklusive etiska överväganden

Instruktioner vid gravöppning kistgrav

En grav får öppnas bara genom innehavarens av begravningsplatsens försorg. Graven får inte öppnas på ett sådant sätt att stoft eller aska skadas. (Begravningslag (1990:1144) 2 kap 13 §)

- Tillsammans med kyrkogårdsvaktmästare utser anhöriga en gravplats. Kontroll av att det är rätt grav görs med hjälp av en gravkarta samt utsatt sticka med gravnummer.
- Graven mäts ut och grävs i regel en dag före jordfästningen.
- Vi gräver endast ett gravdjup på 1.60m och använder gravstämp som säkrar marken för rasrisk.
- Personal som deltar i grävningsarbetet måste ha hjälm och skyddsskor, och det bör alltid vara minst två personal närvarande vid grävningen. Ingen personal får gå ner i graven innan den är säkrad med gravstämp. Stege ska alltid finnas till hands om personal går ned i graven.
- Vid eventuell risk för närliggande gravvårdar kan även dessa tillfälligt tas bort. Om så är fallet meddelas gravrättsinnehavare i förväg om detta. Om det är vatten i graven pumpas detta ur. Påträffas kist- och benrester läggs dessa åt sidan och grävs sedan ner i samband med återgrävningen.
- När graven är färdiggrävd läggs planksats ut runt gravens kanter, sidorna kläs med gravmattor och gravlock läggs på.
- Igenläggningsarbetet sätts igång efter begravningsgudstjänsten och kistsänkning. Först tas planksats med gravmattor bort och stämplingen tas upp ur graven. Detta sker antingen för hand eller med grävmaskin. Först fylls utrymmet mellan kista och jordvägg ut, detta för att kistan inte skall tryckas sönder när jordmassorna återställs. Därefter täcks graven igen ända upp till kanten. Vintertid görs en gravkulle. Gravytan krattas. Begravningsblommorna läggs ut.

Instruktioner vid gravöppning urngrav

En grav får öppnas bara genom innehavarens av begravningsplatsens försorg. Graven får inte öppnas på ett sådant sätt att stoft eller aska skadas. (Begravningslag (1990:144) 2 kap 13 §)

- Tillsammans med kyrkogårdsvaktmästare utser anhöriga en gravplats. Kontroll av att det är rätt grav görs med hjälp av en gravkarta samt utsatt sticka med gravnummer.
- Graven grävs i regel samma dag som urnsättningen skall äga rum, ett djup på minst 70 cm.
- Varje urngrav är indelad i ett rutsystem, och urngravplatsen mäts ut med hjälp av en gravritning. Urnor kan även sättas ner i en kistgrav och även denna grav är då indelad i ett rutmönster.
- Jordan som grävs upp förvaras i mellantiden i en skottkärra på undanskymd plats.
- Efter grävning kläs urngraven med urnmatta.
- Graven återställs snarast efter nedsättningen. Det skall helst inte synas att gravytan har varit rörd.

Minneslund

Gravplatsen är och skall vara anonym. Anhöriga får inte närvara vid nedsättning av aska.

Nedsättning av aska i minneslund sker under vår, sommar och höst. Personal hämtar askan av den avlidne som förvarats i bårhuset. Platsen mäts ut efter ritning och grävs ut. Askan sätts ned (ej behållaren) och identifikationsplattan av keramik tas bort och förstörs. Efter detta återställs markytan. Skall flera askor nedsättas grävs varje aska ned för sig. Innan askan sätts ned i minneslund inhämtas skriftligt medgivande av anhörig.

Asklund

Askgravplatsen är avsedd för gravsättning av aska i askpåsar. Möjlighet finns för anhöriga att närvara vid gravsättningen. Gravplatsen markeras med en namnplatta och kyrkogårdsförvaltningen ansvarar för skötsel och plantering. Endast lösa blommor i vaser är tillåtet samt gravljus på separat smyckesplats.

Gravsättning utan närvaro av anhöriga

Gravsättning av kista

Utsedd personal från kyrkogårdsförvaltningen skall ha vårdad klädsel. Antalet bärare är 4 eller 6 personer. Transport av kista sker med katafalk och sänkes med sänkband.

Gravsättning av urna

Utsedd personal från kyrkogårdsförvaltningen skall ha vårdad klädsel. Urnor, i väntan på gravsättning, förvaras i bårhuset. Urnan sänkes med band.

Etiska regler som gäller på kyrkogårdarna

- Blommor och kransar som lagts på gravens tas bort efter en vecka, eller på anmodan av anhöriga.
- Blommor och kransar som lagts utanför kyrkan tas bort varje onsdag.
- Arbete med maskiner (ex lövblåsar, trimmers, gräsklippare och traktorer) förekommer inte under begravning eller gravsättningar.
- Kyrkogårdspersonalen meddelas skriftligt att begravning eller gravsättning skall äga rum. Arbetet kan då anpassas till andra sysslor.
- Inga kläder eller verktyg får hängas eller lutas mot gravvårdar.
- Kyrkogårdarna är arbetsplatser, men även platser där värdighet alltid skall råda.
- All personal skall alltid vara lyhörda för besökare på kyrkogården och uppmärksamma ifall besökare behöver fråga eller ha hjälp med något.
- Det är olämpligt att spela musik under arbetet.
- Musik i hörselskydd är godkänt.

Risker och åtgärder vid gravgrävning

Risker

- Rasrisk
- Klämskador
- Slag

Åtgärder

- Vid grävning skall man alltid vara minst två som arbetar.
- Gravmassorna körs bort.
- Handskar, hjälm och skyddsskor skall alltid användas i arbetet.
- Ingen person får gå ner i en ostämplad grav.

Etiska regler för krematorieverksamheten

Hammarö församling har ingen egen krematorieverksamhet. I stället anlitar vi krematoriet i Karlstad som har antagit etiska regler för sin verksamhet.